

AC-3242   Seat No. _____
M. A. (Part - II) Examination
April / May – 2003
Sociology (Entire) : Paper – VI
(Social Stratification)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૩) ઉત્તરવહી પર પ્રશ્નપત્રકમાંકનો પ્રશ્નકમાંક નોંધો.
- ૧ સામાજિક સ્તરરચનાનો સંઘર્ષવાદી દૃષ્ટિકોણ સ્પષ્ટ કરી સામાજિક દરજ્જો અને ભૂમિકાના ખ્યાલોને સમજાવો. ૨૫
- અથવા
- ૧ પ્રો. ધૂર્યએ દર્શાવેલા જ્ઞાતિનાં લક્ષણો સ્પષ્ટ કરી તેમાં આવેલાં પરિવર્તનોને વર્તમાન સમયના સંદર્ભમાં વર્ણવો. ૨૫
- ૨ મધ્યમવર્ગનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરી તેનાં લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૨૫
- અથવા
- ૨ કાર્લ માર્ક્સના સામાજિક સ્તરરચનાના સિદ્ધાંતનાં વિવિધ પાસાંઓની સમજૂતી આપો. ૨૫
- ૩ ગુજરાતમાં દલિતો અને આદિવાસીઓમાં જોવા મળતા સામાજિક સ્તરરચનાના સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૨૫
- અથવા
- ૩ સામાજિક ગતિશીલતાનો ખ્યાલ અને તેના પ્રકારોને વિગતે સમજાવો. ૨૫
- ૪ મુસ્લિમ અને ખ્રિસ્તી સમાજોની સામાજિક સ્તરરચનાનો ખ્યાલ આપો. ૨૫
- અથવા
- ૪ નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૨૫
(અ) સંસ્કૃતિકરણનો અર્થ
(બ) જેન્ડર અને સામાજિક સ્તરરચના
(ક) ગુજરાતમાં જ્ઞાતિ અને જમીન માલિકી
(ડ) સામાજિક સ્તરરચનાનો ખ્યાલ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) All questions carry **equal** marks.
(3) Write the same number of question as mentioned in question paper.

- 1 Clarify the conflict approach of social stratification and explain the concepts of social status and role. **25**

OR

- 1 Clarify the characteristics of caste as described by *Prof. Ghurye* and describe its changes during present times. **25**
- 2 Explain the nature of middle class and discuss its characteristics in detail. **25**

OR

- 2 Explain the various aspects of *Karl Marx's* theory of social stratification **25**
- 3 Discuss the nature of stratification among *dalits* and *adivasis* of Gujarat. **25**

OR

- 3 Explain in detail the concept and types of social mobility. **25**
- 4 Explain the Muslim and Christian social stratification. **25**

OR

- 4 Write notes on : (any **two**)
(a) Meaning of Sanskritization
(b) Gender and social stratification
(c) Caste and land ownership in Gujarat
(d) Concept of social stratifications.